

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пуцентела О.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Ухвалення рішення про реалізацію інвестиційного проекту потребує його всебічного аналізу та оцінки.

Найважливішим завданням економічного аналізу інвестиційних проектів є розрахунок майбутніх грошових потоків, що виникають під час реалізації виробленої продукції. Тільки грошові потоки, що надходять, можуть забезпечити окупність інвестиційного проекту, тому саме вони, а не прибуток стають головним об'єктом аналізу. Таким чином, економічний аналіз інвестиційних рішень має бути заснований на дослідженні доходів і витрат у формі грошових потоків. Під час аналізу ефективності інвестиційних проектів часто доводиться стикатися з тим, що потоки грошових коштів (витрати і доходи), які розглядаються під час їхньої оцінки, відносяться до майбутніх періодів і мають прогностичний характер. Невизначеність прогнозованих результатів зумовлена впливом як економічних чинників (коливання ринкової кон'юнктури, цін, валютних курсів, рівня інфляції тощо), які не залежать від зусиль інвесторів, так і неекономічних чинників (кліматичні та природні умови, політичні відносини тощо), які не завжди піддаються точній оцінці.

У питанні про аналіз та оцінку ризику інвестиційного проекту також немає методологічної однозначності. Зазвичай виокремлюють два основні підходи (якісний і кількісний), однак під час розгляду конкретних методів оцінки спостерігаються суттєві розбіжності.

Головне завдання якісного підходу полягає у виявленні та ідентифікації можливих видів ризиків інвестиційного проекту, який розглядають, а також у визначенні та описі джерел і чинників, що впливають на цей вид ризику. Крім того, якісний аналіз передбачає опис можливого збитку, його вартісної оцінки та заходів щодо зниження або запобігання ризику (диверсифікація, страхування ризиків, створення резервів тощо).

Якісний підхід, що не дає змоги визначити чисельну величину ризику інвестиційного проекту, є основою для проведення подальших досліджень за допомогою кількісних методів.

Основне завдання кількісного підходу полягає в чисельному вимірі впливу факторів ризику на поведінку критеріїв ефективності інвестиційного проекту.

Найчастіше використовують такі якісні методи оцінки інвестиційного ризику: аналіз доцільності витрат; метод аналогій; експертних оцінок.

Найбільшого поширення при оцінці ризику інвестиційних проектів (особливо виробничих інвестицій) набули такі кількісні методи: статистичний метод; аналіз чутливості; метод перевірки стійкості; метод сценаріїв; імітаційне моделювання (метод статистичних випробувань, метод Монте-Карло); метод еквівалентного грошового потоку; метод коригування ставки дисконтування.